

ΤΟ ΑΡΘΡΟ

οριστικό ο,η,το
αόριστο ένας, μια, ένα

Πότε το χρησιμοποιούμε;

α) για να δηλώσουμε κάτι γνωστό/συγκεκριμένο
πχ. Άφησε **το βιβλίο** πάνω στο τραπέζι.

β) για να δηλώσουμε ένα σύνολο προσώπων, ζώων ή πραγμάτων που ανήκουν στο ίδιο είδος.
πχ. **Το βιβλίο** διαπλάθει προσωπικότητες.

Πότε το χρησιμοποιούμε;

α) για να δηλώσουμε κάτι ακαθόριστο, άγνωστο
πχ. Ήταν **ένα βιβλίο** με εντυπωσιακή εικονογράφηση.

β) Για να δώσουμε έμφαση σε ένα ουσιαστικό
πχ. Μόνο **ένας Θεός** ξέρει τι τράβηξα!

Σε ποιες περιπτώσεις παραλείπεται το άρθρο:

- Σε αποφατικές ή αρνητικές προτάσεις: Δεν ακουγόταν ανάσα.
- Σε περιπτώσεις που δηλώνεται μέρος από ποσότητα : Πήρε νερό στα χέρια της και έπλυε το πρόσωπό της.
- Σε παροιμίες: Καθαρός ουρανός αστραπές δε φοβάται.
- Σε περιφράσεις: Έχει σκοπό να φύγει

Κάποτε πλεονάζει το άρθρο.

Αυτό συμβαίνει όταν χρησιμοποιείται μπροστά από δευτερεύουσες προτάσεις ή χρονικά επιρρήματα χωρίς να χρειάζεται:

Πχ. Δε μ' ενδιαφέρει **το** τι θα ακολουθήσει.

Ως **τα** χτες δε γνωρίζαμε τίποτα.

ΠΡΟΣΟΧΗ!

Δεν πρέπει να μπερδεύουμε **το οριστικό άρθρο με τους αδύνατους τύπους της προσωπικής αντωνυμίας**. Το άρθρο μπαίνει μπροστά από ουσιαστικά, επίθετα, αντωνυμίες ή ουσιαστικοποιημένες φράσεις, ενώ η αντωνυμία μπαίνει στη θέση ονόματος είτε μετά από ένα ουσιαστικό είτε πριν από κάποιο ρήμα.

Πχ. Έφερε **το** (=άρθρο) συμμαθητή **του** (= αντωνυμία) σε δύσκολη θέση.

Ο Πέτρος **τη** (=αντωνυμία) βοήθησε να λύσει **την** (=άρθρο) άσκηση.

ΠΡΟΣΟΧΗ!

Δεν πρέπει να μπερδεύουμε **το αόριστο άρθρο ένας, μια, ένα με το αριθμητικό ένας, μία, ένα**. Το αόριστο άρθρο μπορεί να αντικατασταθεί με το κάποιος, κάποια, κάποιο, ενώ το αριθμητικό χρησιμοποιείται σε αντίθεση με το δύο ή περισσότερα.

Πχ. **Μια** φορά και **έναν** καιρό ζούσε ένα κοριτσάκι... (=αόριστο άρθρο)

Κρατούσε με **ένα** χέρι τα ηνία του αλόγου. (= αριθμητικό)

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1) Υπογραμμίστε τα οριστικά και αόριστα άρθρα στις φράσεις που ακολουθούν:

- Μας αναστάτωσε όλους η ξαφνική της απόφαση να μεταναστεύσει στην Αυστραλία.
- Πήρε το δώρο και τον ευχαρίστησε.
- Ήταν μια δύσκολη περίοδος για τους δύο νέους αλλά με αγάπη και υπομονή τα κατάφεραν.
- Δίπλα μας έμενε ένας πατέρας που είχε ένα γιο και δύο κόρες.

2) Συμπλήρωσε τα άρθρα, οριστικά και αόριστα , που λείπουν:

Ήθελα πάντα να είχα..... μεγάλη αδερφή. Να μπορούσα κι εγώ να έλεγα, σαν άλλες συμμαθήτριές μου στις Σέρρες, « μου το δάνεισε αδερφή μου» -και να φοράω κάτι μεγαλίστικο. Ή « θα πάω στον κινηματογράφο με αδερφή μου »-και έργο να είναι για μεγάλους. Ή « γνωστός της αδερφής μου ήταν»- και να καμαρώνω που με χαιρέτησε στο δρόμο..... νεαρός. Μου έλειπε μεγαλύτερη αδερφή. Και τώρα, έτσι όπως η Όλγα βοηθούσε μητέρα μου να ξαπλώσει, έτσι που τη φρόντιζε πρόθυμα και στοργικά, όπως ποτέ δε θα μπορούσα εγώ μοναχή μου, ένιωσα σαν να τη γνώριζα από καιρό. Από πάντα. Αισθάνθηκα..... βαθιά ανακούφιση, λες κι ανακάλυψα επιτέλους..... μεγάλη αδερφή που από καιρό λαχταρούσα.

Λότη Πέτροβιτς-Ανδρουτσοπούλου,

«Τραγούδι για τρεις »

3) Να βρεις τα οριστικά και τα αόριστα άρθρα στις παρακάτω φράσεις:

- Μια φορά και έναν καιρό ζούσε ένας πλούσιος άρχοντας που είχε ένα γιο και τρεις κόρες. Μια μέρα ένας από τους υπηρέτες του βρήκε ένα δαχτυλίδι με μια σπάνια γαλάζια πέτρα.
- Σε μια στροφή του δρόμου είδα ένα μοντέρνο ανθοπωλείο και πίσω από τη βιτρίνα του μια όμορφη κοπέλα που κρατούσε ένα υπέροχο τριαντάφυλλο.
- Μου έδωσε σε ένα φάκελο τα χρήματα που έπρεπε να με συντηρήσουν ένα μήνα.
- Τη στιγμή εκείνη μπήκε ένα παιδί που κρατούσε με το ένα χέρι ένα τεράστιο δέμα.
- Τη γιαγιά μου τη γνώρισα από τη φωτογραφία.
- Εκεί υπάρχει ένα μυστηριώδες σπήλαιο. Το σπήλαιο αυτό το επισκέφτηκα την πρώτη κιόλας μέρα της παραμονής μου στο νησί. Είναι ένα ζοφερό άντρο (=φυσικό κοίλωμα σε βράχο που χρησιμοποιείται κυρίως ως κατοικία ζώων) που από το πλατύ του άνοιγμα τρέχουν αδιάκοπα άφθονα ζεστά νερά.